

Jaarverslag 2023

Commissie van Toezicht
Penitentiare Inrichting Almelo

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. De inrichting en de Commissie van Toezicht	4
<i>De inrichting</i>	4
<i>De Commissie van Toezicht</i>	4
2. Cijfers	5
<i>Capaciteit</i>	5
<i>Beklagzittingen</i>	5
<i>Medische klachten</i>	5
<i>Aantal klachten verslagjaar ten opzichte van voorgaande jaren</i>	6
3. De toezichthoudende taak	8
4. De adviestaak	10
5. De bemiddelingstaak	11
6. De rechtsprekende taak	12
<i>Overzicht van de in 2022 en 2023 ingediende klachten, per onderwerp</i>	13
7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen	15
8. Conclusies en aanbevelingen	16
Bijlagen	17
<i>Totaaloverzicht Commissie van Toezicht</i>	17
<i>Managementoverzicht</i>	17

Voorwoord

Dit is het jaarverslag van de Commissie van Toezicht van de penitentiaire inrichting Almelo, de Karelskamp. Dit jaarverslag geeft een indruk en overzicht van de werkzaamheden in het kader van de toezichthoudende en adviserende taak van de Commissie van Toezicht in het jaar 2023.

Na een aantal jaren waarin de gang van zaken binnen de P.I. in meer of mindere mate werd beïnvloed door de gevolgen van het coronavirus, is in 2023 teruggekeerd naar de normale, gebruikelijke gang van zaken in de inrichting.

In navolging van andere inrichtingen is in juni 2023 begonnen met het uitreiken van een informatiefolder van de Commissie van Toezicht aan ieder binnengekomen gedetineerde. Hiermee tracht de Commissie van Toezicht (meer) bekendheid te geven aan haar wettelijke taak als onafhankelijke commissie die kijkt of zaken binnen de P.I. Almelo correct verlopen. Daarnaast is het klachtenformulier aangepast en eenvoudiger gemaakt.

De samenstelling van de Commissie van Toezicht is in 2023 niet gewijzigd, met uitzondering van de ambtelijk secretaris.

De leden M.J.J.T. Huis in 't Veld en H. Stam zijn in dit jaar (voor de eerste maal) voor een periode van vijf jaren herbenoemd.

De Commissie van Toezicht ziet op 2023 terug als een jaar waarin door de goede verstandhouding met en de welwillende medewerking van de directie van de inrichting de Commissie haar werkzaamheden naar behoren heeft kunnen uitvoeren.

Namens de leden van de Commissie van Toezicht,

H. Stam, voorzitter

1. De inrichting en de Commissie van Toezicht

De inrichting

De Penitentiaire Inrichting (P.I.) Almelo bestaat uit de volgende drie onderdelen:

- De Karelskamp, een locatie bestaande uit de regimes Huis van Bewaring (HvB) en gevangenis;
- De Niendure, een locatie met een Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA), waarvan Het Huis van Herstel onderdeel is;
- De Fabriek, een locatie waar werkervaringsplaatsen worden geboden aan gedetineerden en niet-gedetineerden.

De drie locaties bevinden zich in de gemeente Almelo, op enkele honderden meters afstand van elkaar.

De Commissie van Toezicht

De samenstelling van de Commissie van Toezicht voldoet aan de vereisten zoals gesteld in artikel 11 van de Penitentiaire maatregel. Alle in dat artikel genoemde beroepsgroepen zijn gedurende het gehele jaar 2023 in de Commissie van Toezicht vertegenwoordigd geweest.

Schematisch overzicht van de Commissie van Toezicht van de PI Almelo 2023:

Leden

Naam	Benoemd per
mr. H. Stam (<i>voorzitter</i>)	1 juni 2018
drs. M.J.J.T. Huis in 't Veld	1 juni 2018
mr. M.H. van der Lecq	1 december 2019
ing. P.J. van Zanten	1 december 2019
mr. J.P. Ponsteen	1 juni 2020
mr. T. Şeker	1 januari 2022
mr. A.H.J.M. Damen	1 januari 2022
drs. M. Nijhof	1 maart 2022

Ambtelijk secretaris

Naam	Benoemd per
P.M. van Arkel	1 augustus 2020
mr. W.H. Bomans-Weekhout	1 augustus 2020
F.R. Baarslag	1 mei 2022
H.M. Caparo Flores	5 april 2023

De administratieve werkzaamheden ten behoeve van de Commissie van Toezicht zijn verricht door medewerkers van de administratie van het team strafrecht van de rechtbank Overijssel, locatie Zwolle.

De ambtelijk secretaris F.R. Baarslag heeft haar werkzaamheden als ambtelijk secretaris van de Commissie van Toezicht bij de P.I. Almelo per 1 april 2023 beëindigd. Met ingang van 5 april 2023 is H.M. Caparo Flores benoemd tot ambtelijk secretaris van de Commissie van Toezicht bij de P.I. Almelo.

De Commissie van Toezicht heeft in 2023 eenmaal per maand vergaderd (met uitzondering van de maand augustus vanwege het zomerreces).

Bij de vergaderingen is de inrichting telkens vertegenwoordigd door H.C.F. Geers (plaatsvervangend vestigingsdirecteur) en/of mr. C. Huisman (juridisch medewerker).

2. Cijfers

Capaciteit

De P.I. Almelo, locatie De Karelskamp, beschikt over 182 (stand per 1 juli 2023) plaatsen voor mannelijke gedetineerden. Daarnaast zijn er 29 plaatsen in het Huis van Herstel. In onderstaand schema is de bezetting van deze plaatsen per 1 juli 2023 weergegeven:

Datum	1 juli 2023
Aantal bezette detentieplaatsen	185
Inkomstenafdeling	26
Extra Zorg Afdeling (EZV)	28
HvB	64
Gevangenisafdeling	61
Huis van Herstel	6

Beklagzittingen

De zittingen van de beklagcommissie vonden in beginsel twee keer per maand plaats. Aanvankelijk is iedere maand een enkelvoudige en een meervoudige zitting gepland, met uitzondering van de maand augustus vanwege het zomerreces. Er heeft in deze maand één meervoudige zitting plaatsgevonden. In de maanden januari, maart en juni is de enkelvoudige zitting komen te vervallen. In de maand oktober heeft er een extra meervoudige zitting plaatsgevonden, om de doorlooptijd van de klachten terug te brengen. In de maand december is besloten de enkelvoudige zitting om te zetten naar een meervoudige zitting, maar deze is – na een verzoek hiertoe vanuit de inrichting vanwege een calamiteit – op het laatste moment komen te vervallen. Tijdens het verslagjaar 2023 hebben in totaal 19 zittingen plaatsgevonden.

Aantal beklagzittingen:	19
Totaal aantal grieven en klachten:	598

Medische klachten

	2020	2021	2022	2023
Totaal aantal ontvangen medische klachten	50	83	51	34
<i>Niet behandeld i.v.m. ontslag, overplaatsing, intrekking van klacht of omdat geen actie was vereist</i>	8	9	13	10
<i>Afgehandeld of ingetrokken na gesprek Hoofd Medische Dienst</i>	32	41	21	19
<i>Doorgestuurd naar medisch adviseur</i>	11	11	11	1
<i>Doorgestuurd naar de RSJ</i>	1	2	0	1
<i>Doorgestuurd naar medisch tuchtcollege</i>	0	0	0	0
<i>Klacht van niet medische aard</i>	0	0	0	0

Aantal klachten verslagjaar ten opzichte van voorgaande jaren

	2020	2021	2022	2023
Totaal ingekomen	442	510	504	598
<i>Grievens</i>	0	261	265	254
<i>Klachten</i>	442	249	239	344
Totaal afgehandeld	451	496	531	578
<i>(Deels) Gegrond</i>	33	20	34	32
<i>Ongegrond</i>	150	110	128	154
<i>Niet-ontvankelijk</i>	16	30	57	31
<i>Onbevoegd</i>	-	-	-	4
<i>Ingetrokken ter zitting</i>	20	15	18	6
<i>Afdoening na rogatoir verzoek</i>	30	22	24	35
<i>Kennelijk niet-ontvankelijk</i>	53	75	11	35
<i>Overgedragen</i>	28	45	24	27
<i>Ingetrokken</i>	78	102	112	63
<i>Ingetrokken na bemiddeling MC</i>	43	17	40	72
<i>Grief afgedaan</i>	0	60	94	119

In 2023 zijn er in totaal 598 klachten en grieven ingekomen: 254 grieven en 344 klachten.

Van dit aantal van 598 zijn 63 klachten en/of grieven ingetrokken voordat een bemiddelingsgesprek met de maandcommissaris of een zitting van de beklagcommissie had plaatsgevonden.

Van de ingekomen grieven en klachten zijn er 191 afgedaan door tussenkomst van de maandcommissaris.

Van de ingekomen klachten zijn er 227 behandeld op een beklagzitting. Hiervan zijn:

- 32 klachten (deels) gegrond verklaard;
- 154 klachten ongegrond verklaard;
- 31 klachten niet-ontvankelijk verklaard;
- 4 klachten niet inhoudelijk behandeld, omdat de beklagcommissie zich onbevoegd verklaarde;
- 6 klachten tijdens de zitting ingetrokken.

De voorzitter van de beklagcommissie heeft 35 klachten afgedaan na een rogatoir verzoek en 35 klachten zijn – zonder verdere behandeling op zitting, door middel van een voorzittersbeslissing – kennelijk niet-ontvankelijk verklaard of niet inhoudelijk behandeld, omdat de voorzitter van de beklagcommissie zich onbevoegd verklaarde.

Teneinde het aantal grieven en klachten in perspectief te kunnen plaatsen (niet alleen voor de P.I. Almelo, maar eventueel ook in vergelijking met andere inrichtingen) is nader cijfermatig onderzoek gedaan naar de vraag hoeveel gedetineerden in 2023 één of meerdere grieven en/of klachten hebben ingediend.

Daarnaast is op een rij gezet hoeveel besluiten (waarschuwingen, disciplinaire straffen, ordemaatregelen en beslissingen over promotie/degradatie en BZT) er in 2023 door de directie van de inrichting zijn genomen.

Uit dat onderzoek is gebleken dat in 2023 in totaal **537** personen in de P.I. Almelo gedetineerd zijn geweest. Er zijn met betrekking tot deze personen **1.296** besluiten genomen. Van alle gedetineerden hebben **188** personen een of meerdere klachten ingediend. Dat is 35%.

Vooralsnog wordt in dit jaarverslag volstaan met het vermelden van de weergegeven cijfers. In 2024 zal nader bezien worden welke informatie al bijgehouden wordt en welke informatie nog bijgehouden zou moeten worden om een volledig en genuanceerd beeld te verkrijgen van het aantal grieven en klachten, afgezet tegen het totaal aantal gedetineerden en het totaal aantal en soort besluiten dat in een jaar met betrekking tot die gedetineerden genomen is.

3. De toezichhoudende taak

De Commissie van Toezicht en de directie van de penitentiaire inrichting zijn in 2023 elf keer in vergadering bij elkaar gekomen. De vergadering werd achtmaal voorgezeten door H. Stam en tweemaal door M.H. van der Lecq en eenmaal door J.P. Ponsteen. De leden waren in overwegende mate bij de vergaderingen aanwezig. De directie van de penitentiaire inrichting was tijdens de vergaderingen telkens vertegenwoordigd door een plaatsvervangend directeur en/of de juridisch medewerker.

In 2023 was de onderlinge samenwerking binnen de Commissie van Toezicht – evenals in de voorafgaande jaren – zonder meer goed. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met de directie. De informatievoorziening door de directie was toereikend. Van de vergaderingen zijn door de secretaris notulen opgemaakt en vastgesteld. In de maand augustus is vanwege het zomerreces geen vergadering gehouden.

Tot de vaste agendapunten van de vergaderingen van de Commissie van Toezicht met de directie behoren onder meer:

1. de opening;
2. de ingekomen stukken en de mededelingen van de commissie;
3. de notulen van de vorige vergadering;
4. de mededelingen van de directie;
5. de verslagen van de maandcommissaris;
6. de verslagen van de beklagcommissie en bespreking beklagzaken;
7. de rondvraag;
8. de sluiting.

Aansluitend op de vergadering met de directie heeft de Commissie van Toezicht buiten aanwezigheid van de directie verder vergaderd. Daarbij is onder meer – als vast agendapunt – besproken:

- terugkoppeling van de belangrijkste onderwerpen die in de afgelopen vergadering van de Kerngroep Commissies van Toezicht aan de orde zijn geweest, door M.J.J.T. Huis in 't Veld (lid van de Kerngroep).

De Commissie van Toezicht heeft zich tijdens de vergaderingen met de directie onder meer laten informeren over:

- het functioneren van de inrichting en haar populatie, en het ziekteverzuim onder de medewerkers,
- de selectie en werving van nieuwe medewerkers;
- de plaatsingen in afzondering (isoleercel) van gedetineerden en de bijzonderheden hierbij;
- nieuwe activiteiten voor gedetineerden en georganiseerde evenementen voor gedetineerden;
- een nieuw project, waarbij gedetineerden zelf konden koken waarvoor verse producten geleverd werden;
- nieuwe werkzaamheden van gedetineerden: reparatie van SWAP-fietsen voor een fietsverhuurder, waarbij gedetineerden zich kunnen laten opleiden tot fietsmaker;
- het effect van de inflatie voor de gedetineerden (stijgende prijzen in de inrichtingswinkel);
- de komst van een nieuwe lijst met toegestane voorwerpen voor gedetineerden (een grote verandering hierbij is dat gedetineerden niet meer een eigen radio/cd-speler op cel mogen hebben, maar van toeleverancier Strijbosch een radio kunnen krijgen);
- diverse spitacties binnen de inrichting en wat deze acties hebben opgeleverd;
- het afschaffen van de mogelijkheid om geld te storten via MyTelio;
- de diverse verbouwingen in de inrichting en de gevolgen daarvan voor de gedetineerden;
- het landelijk beleid van DJI ten aanzien van coronagevallen onder gedetineerden;

- de (ervaringen met de) start van telefoons op een aantal cellen, waarbij gedetineerden naar buiten kunnen bellen, maar niet op het toestel gebeld kunnen worden;
- de omzetting van het tv-abonnement en de vermindering van het zenderaanbod aan gedetineerden;
- de invoering van het nieuwe dagprogramma en de manier waarop dit geëvalueerd zal worden;
- de stopzetting (en vervolgens de verlenging van de pilot) van het Huis van Herstel;
- de opening van de lunchgelegenheid Heins Haven, gelegen naast het Huis van Herstel;
- de medicatieverstrekking aan gedetineerden en de gang van zaken bij uitgifte hiervan;
- de nieuwe werkwijze in het Huis van Bewaring ten aanzien van het gehoor geven aan de intercombel;
- de bezetting van het gevangeniswezen;
- de personeelskrapte en capaciteitsproblematiek in het gevangeniswezen;
- overige gedetineerenzaken, die bij de Commissie tijdens beklagzittingen of optreden als maandcommissaris aan de orde zijn gekomen.

Naast bovengenoemde onderwerpen is in het bijzonder nog aandacht geweest voor:

De sociale veiligheid in de P.I. Almelo

In maart 2023 is door DJI een beleidskader opgesteld, gericht op het tegengaan van racisme en discriminatie. In dit beleidskader is een aantal maatregelen voorgesteld met betrekking tot preventie, meldingen, sancties, nazorg en monitoring. De bedoeling is onder meer dat in iedere Commissie van Toezicht een aandachtsfunctionaris discriminatie en racisme wordt aangewezen.

Het beleidskader is tijdens de vergaderingen van de Commissie van Toezicht besproken. Punt van discussie is geweest in hoeverre de Commissie van Toezicht invulling kan geven aan het onderwerp racisme, discriminatie en niet-integer gedrag. Uitkomst van de discussie was dat er uit gesprekken met de maandcommissaris en tijdens zittingen van de beklagcommissie signalen van discriminatie en racisme naar voren (kunnen) komen en dat deze signalen vervolgens geagendeerd en besproken dienen te worden tijdens vergaderingen met directie. In enkele gevallen zijn meldingen van als discriminerend ervaren gedrag van PIW-ers/medegedetineerden met de directie besproken, zonder dat dit overigens heeft geleid tot concrete maatregelen.

Daarnaast is het onderwerp sociale veiligheid besproken met de leden van de Gedeco van de P.I. Almelo. Aan hen is gevraagd of zij signalen van grensoverschrijdend gedrag (discriminatie, racisme, (seksuele) intimidatie, bedreigingen en pesterijen) hebben ontvangen, of de huidige structuur (bespreken met mentor/afdelingshoofd/geestelijk verzorger/maandcommissaris van de Commissie van Toezicht) voldoet, of er daadwerkelijk iets gedaan wordt aan grensoverschrijdend gedrag en of er een mogelijkheid zou moeten komen voor gedetineerden om grensoverschrijdend gedrag anoniem aan te kaarten. De uitkomsten van het overleg zijn in de eerste vergadering van de Commissie van Toezicht in januari 2024 besproken.

Voorafgaand aan dat overleg was binnen de Commissie van Toezicht reeds afgesproken dat de administratie van de Commissie klachten en grieven waarbij grensoverschrijdend gedrag een rol speelt, vanaf 1 januari 2024 extracomptabel zal bijhouden. Doel hiervan is om (meer en cijfermatig) inzicht te krijgen in de mate waarin melding wordt gemaakt van grensoverschrijdend gedrag en hoe daar mee omgegaan wordt binnen de P.I. Die informatie is voor de Commissie van Toezicht weer van belang voor de wijze van invulling van de functie van aandachtsfunctionaris/portefeuillehouder discriminatie en racisme.

Vooralsnog is niet één van de leden van de Commissie van Toezicht als zodanig aangewezen. In 2024 zal – mede naar aanleiding van de extracomptabel bijgehouden informatie – gezien worden of een dergelijke functionaris alsnog aangewezen/geworven moet worden.

4. De adviestaak

Tijdens de gesprekken van de maandcommissarissen met gedetineerden en uit de klachtafhandeling door de beklagcommissie is naar voren gekomen dat er regelmatig over geklaagd wordt dat personeel van de P.I. niet tijdig reageert op de bel van de intercom. Vanuit de Commissie van Toezicht is de directie om aandacht hiervoor gevraagd.

Toelichting

De directie heeft in eerste instantie aan de gedetineerden te kennen gegeven dat zij niet-reageren of laat reageren op de intercombel in voorkomende gevallen moeten melden bij hun afdelingshoofd, omdat op die manier de directie inzicht kan krijgen in de mate waarin dit probleem zich voordoet. Er wordt namelijk niet bijgehouden wanneer er door een gedetineerde is gebeld en hoelang hij heeft moeten wachten op een reactie.

Tijdens de beklagzittingen is door de voorzitter van de beklagcommissie aan de gedetineerden medegedeeld dat zij in hun klaagschrift zoveel mogelijk concreet het volgende dienen te vermelden: de dag en tijdstip waarop zij gebeld hebben en het tijdstip waarop er gereageerd is op de bel.

Tijdens de vergadering van de Commissie van Toezicht met de directie in oktober 2023 heeft de directie meegedeeld dat – mede naar aanleiding van de signalering door de Commissie van Toezicht – besloten is om op de Huis van Bewaring-afdeling te gaan werken met een pieper, die afgaat op een bel van de intercom. De pieper zal per dag gekoppeld worden aan een PIW-er. Deze PIW-er zal in daglijsten bijhouden wanneer er gebeld wordt en hoe laat de melding wordt afgehandeld, zodat duidelijk wordt of en zo ja, in welke mate de belopvolging te wensen over laat en waar nodig maatregelen genomen moeten worden.

De directie heeft besloten dat de nieuwe werkwijze niet geldt voor de gevangenisafdeling, omdat op die afdeling de gedetineerden meer zijn uitgesloten.

5. De bemiddelingstaak

De leden van de Commissie van Toezicht hebben aan de hand van een vastgesteld rooster, bij toerbeurt, als maandcommissaris opgetreden in de inrichting. De voorzitters van de beklagcommissie zijn vrijgesteld van het maandcommissariaat, teneinde de bemiddelings- en de rechtspraakfunctie van de Commissie van Toezicht uitdrukkelijk van elkaar te onderscheiden (mede vanwege artikel 62 lid 1 tweede volzin Pbw) en vanwege de werklast die het voorzitterschap (en het maandcommissariaat) met zich meebrengt.

De maandcommissarissen hebben de P.I. in 2023 gemiddeld drie keer per maand bezocht om bemiddelingsgesprekken te voeren en sprekersbriefjes af te handelen. Ook hebben zij, waar mogelijk, de gedetineerden die op grond van een disciplinaire straf of ordemaatregel in een isoleercel verbleven, bezocht.

De dienstdoende maandcommissaris heeft over de door de gedetineerden naar voren gebrachte grieven en klachten telkens zoveel als mogelijk nadere informatie ontvangen van een lid van de directie en/of de juridisch medewerker, of de klacht met een van hen besproken. Dit leidde tot een goed inzicht in de gepresenteerde problematiek.

De bemiddelende rol van de maandcommissaris heeft zeker effect gehad, zoals blijkt uit de cijfers. Soms was het bieden van een luisterend oor al voldoende voor de betreffende gedetineerde, soms kon volstaan worden met het doorgeven aan de directie van een bepaald signaal van de gedetineerde (zoals bijvoorbeeld over de bejegening van gedetineerden door PIW-ers) en soms was de interventie van de maandcommissaris voldoende om tot een vergelijk tussen de gedetineerde en de directie te komen. Natuurlijk zijn niet alle bemiddelingsgesprekken succesvol geweest: in die gevallen is de betreffende klacht doorgezet naar de beklagcommissie.

De maandcommissaris heeft van elk bemiddelingsgesprek een schriftelijk verslag gemaakt, dat zo spoedig mogelijk aan de betreffende gedetineerde en de directie is toegezonden. Deze verslagen zijn telkens tijdens de eerstvolgende vergadering van de Commissie van Toezicht besproken met de leden en de directie. De sprekersbriefjes worden niet met de directie gedeeld.

De maandcommissarissen kregen met enige regelmaat grieven en klachten te behandelen over:

- bejegening door PIW-ers;
- het niet voortvarend handelen van de casemanager;
- niet leveren van door de gedetineerde bestelde boodschappen;
- de wijze waarop met voor gedetineerden bestemde post is omgegaan;
- eigendommen die zijn kwijtgeraakt;
- afschrijvingen van de rekening-courant;
- de weigering/beperving van bezoek voor de gedetineerde;
- verzorging (divers).

In het verslagjaar 2023 zijn 191 grieven en klachten na bemiddeling van de maandcommissaris ingetrokken of niet doorgezet naar de beklagcommissie. Dit is een forse stijging ten opzichte van 2022, toen dat aantal 134 bedroeg.

6. De rechtsprekende taak

In het verslagjaar 2023 werd de beklagcommissie bij toerbeurt voorgezeten door M.H. van der Lecq en J.P. Ponsteen.

De beklagcommissie heeft in 2023 19 maal zitting gehouden:

- 7 maal was dat een enkelvoudige zitting waarbij de klachten door de voorzitter en de secretaris van de beklagcommissie zijn afgedaan;
- 12 maal was dat een geheel of grotendeels meervoudige zitting.

Een enkele keer is een gemengde zitting gehouden, waarbij een gedeelte van de klachten enkelvoudig is behandeld (vanwege betrokkenheid van een van de leden als maandcommissaris bij de klacht) en een gedeelte meervoudig.

Aan de hand van een rooster zijn telkens twee andere commissieleden lid van de meervoudige beklagcommissie geweest. Ook de meervoudige beklagcommissie is ondersteund door de secretaris. In het merendeel van de zaken is ter zitting mondeling uitspraak gedaan. In uitzonderingsgevallen is op een later moment schriftelijk uitspraak gedaan.

De directie is tijdens de meervoudige zittingen telkens vertegenwoordigd door H.C.F. Geers, plaatsvervangend vestigingsdirecteur en/of C. Huisman, juridisch medewerker van de inrichting. Meerdere gedetineerden hebben ervoor gekozen zich bij de behandeling van hun beklag te laten bijstaan door een advocaat.

De zittingen hebben telkens in de inrichting plaatsgevonden. De advocaten verschenen voornamelijk fysiek, maar konden in overleg met de Commissie van Toezicht ook telefonisch deelnemen aan de zitting.

In 2023 is in 32 zaken door de klager beroep tegen een beslissing van de beklagcommissie ingediend bij de beroepscommissie van de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ). Hiervan is één zaak gegrond verklaard en zijn vijf zaken ongegrond verklaard door de beroepscommissie. Er zijn drie zaken op voorhand ingetrokken. In 23 zaken is er nog geen beslissing genomen. De directie heeft in 2023 driemaal beroep ingediend bij de beroepscommissie van de RSJ. In geen van deze zaken is er nog door de beroepscommissie een beslissing genomen.

De uitspraken van de RSJ zijn door de Commissie van Toezicht in de vergadering besproken.

Overzicht doorlooptermijnen van de ingekomen klachten en grieven

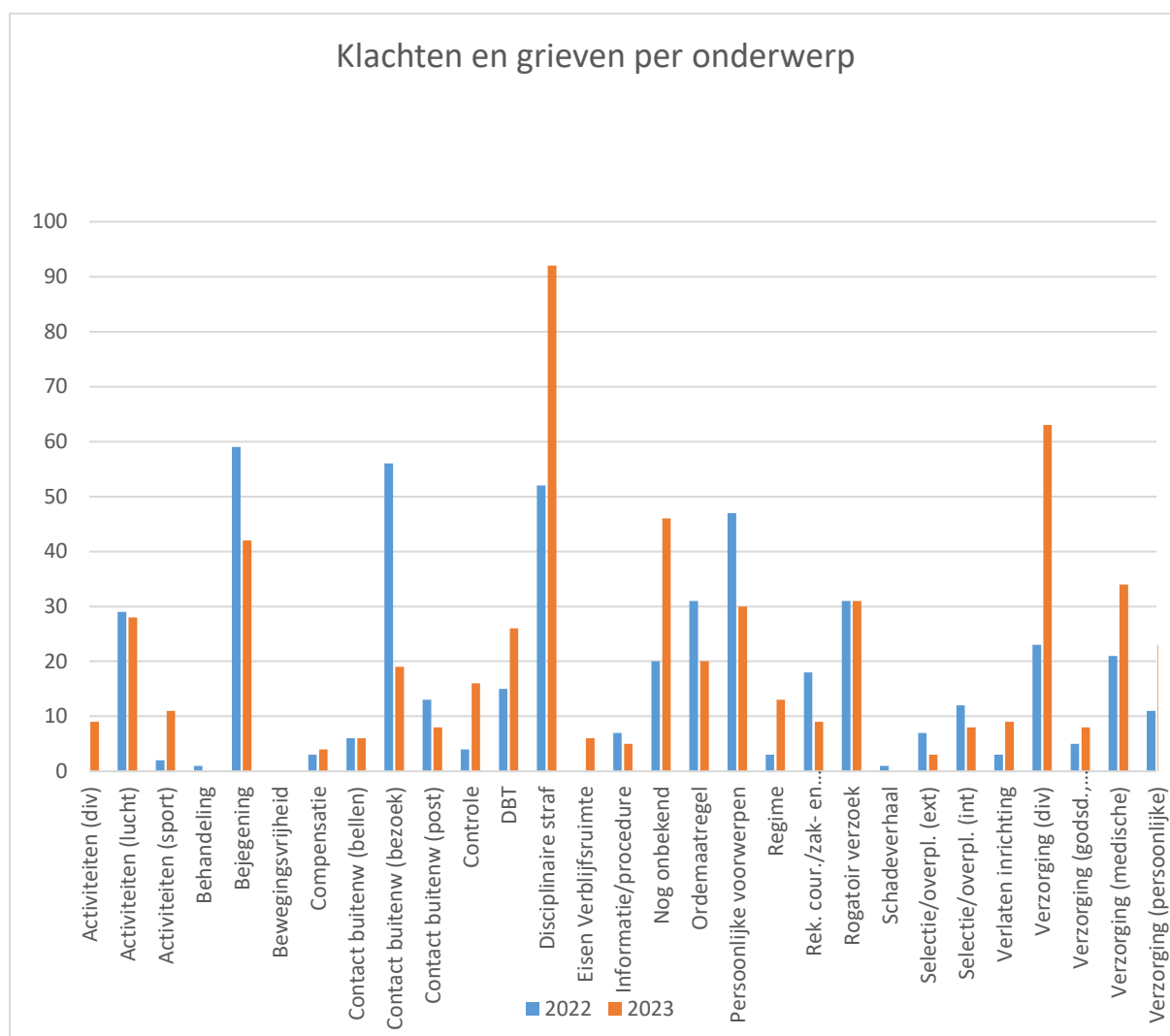
Jaartal	Doorlooptermijnen in dagen								% > 60
	Instroom	Uitstroom	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	
2020	442	451	29	29	30	33	32	298	66%
2021	510	496	30	69	50	54	27	266	54%
2022	504	531	28	62	51	70	30	290	54,5%
2023	598	578	33	222	51	31	22	219	37,9%

In het verslagjaar 2023 heeft de afhandeling van 37,9% van de klachten en grieven meer dan 60 dagen op zich laten wachten. In 2022 was dit percentage 54,5%, in 2021 54% en in 2020 66%.

44% van de klachten en grieven is binnen 30 dagen na ontvangst afgedaan. In 2022 was dit 17%, in 2021 20% en in 2020 13%. De gemiddelde doorlooptijd van de beklagzaken is in het verslagjaar aanzienlijk teruggebracht. Meerdere oorzaken zijn hiervoor aan te wijzen.

Op de eerste plaats is het aantal beklagzittingen uitgebreid, waardoor zaken sneller op een zitting gepland konden worden. Daarnaast is wat vaker gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de klacht met een voorzittersbeslissing wegens kennelijke niet-ontvankelijkheid of ongegrondheid af te doen. De werkwijze in zaken waar een advocaat bij betrokken is, is aangepast door de keuze te geven aan de advocaat om ofwel op de geplande zitting te verschijnen, dan wel, bij verhindering, telefonisch deel te nemen of op voorhand schriftelijk te reageren. Hierdoor konden zaken met een advocaat sneller op zitting worden gepland. Ten slotte hebben de maandcommissarissen in 2023 in totaal 45 keer de inrichting bezocht. Gemiddeld hebben zij drie keer per maand de inrichting bezocht en dat heeft ook bijgedragen aan de teruggelopen doorlooptijd van zaken ten opzichte van andere jaren.

Overzicht van de in 2022 en 2023 ingediende klachten, per onderwerp

De totale instroom aan klachten en grieven is in 2023 toegenomen ten opzichte van 2022, van 504 naar 598 klachten.

Uit vorenstaand overzicht kan worden opgemaakt dat er in 2023 meer klachten met betrekking tot disciplinaire straffen, verzorging (diversen) en regime zijn binnengekomen.

Opvallend is de toename van het aantal klachten over een opgelegde disciplinaire straf. Verder zijn er diverse klachten ingediend met als onderwerp verzorging (diversen). Dit onderwerp ziet op de klachten van verzorging die niet weggeschreven kunnen worden onder godsdienst of levensovertuiging, medisch of persoonlijk. Een groot deel hiervan is echter, na bemiddeling door de maandcommissaris, ingetrokken.

Een vaak voorkomend onderwerp waarover is geklaagd betreft het niet of te laat reageren op de intercom. Dit onderwerp is meermaals onderwerp van gesprek geweest in de vergadering met de directie, waarna de werkwijze op de afdelingen is aangepast. De commissie hoopt dat dit tot verbetering zal leiden en daarmee tot afname van het aantal klachten hierover.

Er wordt een vermindering in klachten gezien ten opzichte van het onderwerp bejegening, bezoek en persoonlijke onderwerpen.

7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen

Het Huis van Herstel

In het verslagjaar 2023 heeft het Huis van Herstel (BBA De Niendure) de nodige aandacht gehad.

Het Huis van Herstel is een kleinschalige voorziening waar tijdig en integraal, door diverse lokale en regionale (gespecialiseerde) organisaties, samen met de gedetineerde wordt gewerkt aan de multi-problematiek. De inrichting biedt gedetineerden met multi-problematiek intensieve begeleiding gericht op alle lagen van herstel en gericht op succesvolle resocialisatie bij uitstroom. Dit gebeurt op maat en waar mogelijk gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid.

Voor plaatsing in het Huis van Herstel komen uitsluitend gedetineerden uit de regio Twente in aanmerking, omdat de gedetineerden moeten uitstromen naar één van de veertien Twentse gemeenten waarmee wordt samengewerkt.

In deze voorziening worden de gedetineerden hulp geboden op de volgende gebieden:

- re-integratie: het succesvol terugkeren in de maatschappij door het voldoen aan de vijf basisvoorwaarden (zaken geregeld op het gebied van: ID-bewijs, onderdak, werk & inkomen, schulden en zorg);
- resocialisatie: het succesvol deelnemen aan de maatschappij na einde detentie.

In theorie is er ruimte voor 29 mannelijke gedetineerden. Er zijn in 2023 in totaal 16 deelnemers ingestroomd, waarvan 5 deelnemers in het Penitentiair Programma (PP) zijn geplaatst en 7 deelnemers zijn uitgestroomd uit detentie. Daarnaast zijn 4 deelnemers teruggeplaatst naar een gesloten setting (wegens diverse redenen: gebruik verdovende middelen, op eigen verzoek en het niet nakomen van afspraken/voorwaarden).

Er wordt op casusniveau gekeken of en welke begeleiding en zorg passend is bij de betreffende deelnemer en zijn resterende detentietermijn. De maximale verblijfsduur is 18 maanden.

De Commissie van Toezicht heeft in mei 2023 een rondleiding gehad in het Huis van Herstel en zich uitgebreid laten informeren over de gang van zaken en met deelnemers en personeel gesproken over hun ervaringen.

In juni 2023 is de Commissie van Toezicht geïnformeerd over het besluit van de Minister van Veiligheid en Justitie met betrekking tot het stopzetten van het project.

In juli 2023 is een motie over de pilot Huis van Herstel aangenomen door de Tweede Kamer. In oktober 2023 zijn hier nadere afspraken over gemaakt. Er komt een verlenging van de pilot met twee jaar met een beperktere bijdrage in vergelijking met voorgaande jaren, vanuit het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Hierna is het aan de Twentse gemeentes of zij wel of niet doorgaan met de pilot.

Het contact met de Gedeco

Overleg met de Gedeco heeft in voorgaande jaren om meerdere redenen niet op structurele basis plaatsgevonden. In december 2023 heeft een eerste gesprek plaatsgevonden tussen de voorzitter en secretaris van de Commissie van Toezicht en de leden van de Gedeco. De Commissie van Toezicht ziet het contact met de Gedeco als een extra mogelijkheid om op de hoogte te raken van wat er onder gedetineerden speelt en wat eventueel wensen en punten van zorg zijn. In het jaar 2024 zal hier op voortgeborduurd worden.

8. Conclusies en aanbevelingen

De Commissie van Toezicht heeft haar werk ook in het afgelopen jaar 2023 op adequate wijze en in goede harmonie kunnen vervullen. De verstandhouding met de directie van de inrichting is zonder meer goed te noemen en de leden van de Commissie van Toezicht hebben het werk met betrokkenheid en plezier verricht.

De Commissie van Toezicht concludeert dat de P.I. Almelo ook in 2023 zoveel als mogelijk met de ter beschikking staande middelen heeft zorg gedragen voor goede materiële en sociale omstandigheden voor de gedetineerden.

Ook in het verslagjaar 2023 is het beleid binnen de kaders van de penitentiaire wet- en regelgeving uitgevoerd. De Commissie van Toezicht concludeert dit op basis van de aard van de ingediende klachten, op hetgeen in gesprekken met de gedetineerden naar voren is gekomen en op basis van de mededelingen van de directie.

De P.I. Almelo is een kleine, maar kwalitatief goede inrichting, waar regionaliteit, resocialisatie en verwevenheid met de regionale ketenpartners en gemeenten voorop staat. De Commissie van Toezicht wil zich dan ook met volle overtuiging blijven inzetten voor de P.I. Almelo.

Dit jaarverslag werd samengesteld door de secretaris H.M. Caparo Flores en de voorzitter H. Stam en is vastgesteld ter vergadering de Commissie van Toezicht op 6 februari 2024.

Bijlagen

Totaaloverzicht Commissie van Toezicht

Commissie van Toezicht P.I. De Karelskamp

Jaar	Doorloop termijnen in dagen								(deels) Geground	Ongeground	Overgedragen	Niet-ontvankelijk	Onbevoegd	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan
	Instroom	Uitstroom	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60										
2020	442	451	29	29	30	33	32	298	33	150	28	69	0	78	43	20	30	0
2021	510	469	30	69	50	54	27	266	20	110	45	105	0	102	17	15	22	60
2022	504	531	28	62	51	70	30	290	34	128	24	57	0	112	40	18	24	94
2023	598	578	33	222	51	31	22	219	32	154	38	66	4	63	72	6	35	119

Managementoverzicht

Commissie van Toezicht P.I. De Karelskamp

2023	Beginvoorraad	Instroom	Uitstroom	Geground	Ongeground	Deels geground	Overgedragen	Niet-ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Ingetrokken na bemiddeling	eindvoorraad
Kwartaal 1	106	79	129	5	47	3	7	7	16	1	9	25	9	56
Kwartaal 2	56	173	113	6	25	1	8	14	13	2	1	33	10	116
Kwartaal 3	116	156	141	1	39	0	7	11	19	2	13	34	14	131
Kwartaal 4	131	190	195	15	43	1	5	34	15	1	12	27	39	126
Totaal	106	598	578	27	154	5	27	66	63	6	35	119	72	126